

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng thứ Bảy, ngày 08/03/2025.

PHẬT HỌC THƯỜNG THỨC

BÀI 07

BA TUỔI THẤY TÁM MƯỜI, BẢY TUỔI THẤY TRỌN ĐỜI

Khi chúng tôi còn nhỏ, tôi thấy bà ăn chay, niệm Phật thì học theo tám gương của bà, dưỡng thành tính thiện. Đã có lúc tôi bị ô nhiễm nhưng tôi cảm thấy, hoàn cảnh đó không phải là của mình. Bà nội tôi rất thiện lương, đôn hậu, khuôn mặt của bà rất từ ái. Bà nội, ông bà ngoại tôi đều ăn chay trường, bà ngoại tôi cũng rất đôn hậu, hiền lành, tôi nhớ rất rõ nụ cười hiền hòa, từ ái của bà, trong âm thầm tôi đã được ảnh hưởng một cách sâu sắc bởi ông bà. Lớn lên, khi gần gũi “*danh vọng lợi dưỡng*”, hoàn cảnh đó không khiến tôi ưa thích, tôi luôn tìm cách tránh xa. Chúng ta phải tạo ra hoàn cảnh thiện lành cho con cái để nuôi dưỡng chuẩn mực của chúng, việc này vô cùng quan trọng!

Hòa Thượng nói: “*Người xưa rất biết dụng tâm cho thế hệ tương lai, họ xem trọng việc giáo dục con cháu đời sau*”. Ngày trước, trẻ nhỏ trước 20 tuổi không tiếp xúc văn học, nghệ thuật, ngày nay, trẻ từ nhỏ đã tiếp xúc đàn ca sáo nhị, đã học tiếng Anh. Nhiều đứa trẻ nói tiếng Anh rất tốt nhưng điều này chỉ làm chúng tăng thêm ngạo mạn. Từ nhỏ, tôi không có nhiều cơ hội học tập, khi trưởng thành, tôi học mọi thứ một cách chấp vá. Khi tôi gần 30 tuổi, các bạn khuyên tôi học tiếng Hán, khi còn nhỏ tôi đã được học viết chữ Hán. Tôi học một cách chấp vá nhưng sau đó, tôi có thể đọc bài giảng của Hòa Thượng. Ngày nay, nhiều đứa trẻ 2, 3 tuổi đã học nhảy múa, thuyết trình, những kỹ năng này chỉ khiến chúng cống cao ngã mạn với Ông Bà, Cha Mẹ, những trưởng bối xung quanh.

Những ngày gần đây, khi cháu tôi quấy khóc thì con gái tôi gọi điện cho tôi, khi cháu tôi nghe giọng của ông ngoại thì liền “*biến màu*”, thay đổi thái độ nhanh chóng, gượng cười và không còn dám quấy khóc. Con gái tôi nói: “*Giọng nói của ông mẹ còn sợ, hướng hồ là con!*”. Ngày trước khi con gái tôi mang thai, hằng ngày, trước khi đưa con đi chùa, tôi thường nói: “*Đến giờ rồi, đi chùa lạy Phật, không chờ đâu nhe!*”. Cháu tôi đã quen âm thanh này, từ ngày sinh ra, tôi chưa từng bế, nựng cháu, mỗi gần gặp tôi đều nói: “*A Di Đà Phật! Phật A Di Đà ơi!*”. Khi cháu tôi nghe thấy âm thanh này thì nó không còn quấy khóc và nhìn đi chỗ khác. Trẻ đã biết sợ từ khi còn nhỏ. Tất cả đều do cách giáo dục của chúng ta. Từ nhỏ, tôi đã bảo mọi người để cháu tôi nằm riêng trong nôi, không ôm ấp. Chúng ta phải chú trọng giáo dục trẻ từ những ngày đầu tiên, giai đoạn từ 0 đến 3 tuổi là giai đoạn vàng, giai đoạn từ 3 đến 7

tuổi là giai đoạn bạc, giai đoạn từ 7 đến 10 tuổi thì chúng đã biết tranh luận, khi trẻ hơn 10 tuổi thì hết sức khó giáo dục.

Hòa Thượng nói: **“Tại sao không cho trẻ tiếp xúc văn học? Vì trong đó có cảm tình dễ dẫn chúng đi đến tà tri, tà kiến”**. Chúng ta phải định hướng cho con, cháu của mình về việc này. Nếu chúng ta là Ông Bà mà chúng ta muốn định hướng cho cháu thì việc này sẽ tương đối khó vì Cha Mẹ sẽ định đặt cho chúng. Nhà tôi, con gái tôi ăn chay từ nhỏ, bên nội nhà cháu sợ cháu tôi không đủ chất nên muốn con gái tôi ăn thêm một số đồ ăn bổ sung. Gần đây, tôi đưa con gái về Đà Lạt, con gái tôi ăn rau, củ nhưng rất nhiều sữa. Hiện tại, cháu tôi đã 5 tháng nhưng chưa từng phải đi Bác sĩ, từ nhỏ trẻ đã khỏe mạnh thì lớn lên chúng cũng sẽ khỏe mạnh. Con gái tôi ăn chay từ nhỏ, tôi phải kiểm soát ăn uống vì chúng rất dễ tăng cân, chúng ăn uống một cách điều độ nên khỏe mạnh, không bao giờ phải đến Bệnh viện.

Chúng ta không nên để trẻ tiếp xúc những thứ dẫn chúng đến tà tri, tà kiến. Trẻ làm những việc không phù hợp với lứa tuổi thì đó là tà tri, tà kiến, tuổi nào làm việc đó, tuổi nhỏ không làm việc người lớn. Ngày nay, trẻ nhỏ làm việc người lớn, người lớn thì làm việc của trẻ nhỏ. Thầy Thái nói, khi trẻ còn nhỏ thì trẻ học làm những việc của người lớn, khi chúng lớn thì chúng phải học những việc của trẻ nhỏ, thí dụ như khi vào trường đại học thì nhìn thấy những tấm biển yêu cầu đi nhẹ nói khẽ, để xe có trật tự.

Hòa Thượng nói: **“Người xưa có một quy định đối với trẻ nhỏ, trước khi trẻ 20 tuổi thì cấm gốc đức hạnh, nhất định không cho tiếp xúc văn học nghệ thuật, sau 20 tuổi mới được tiếp xúc thơ văn, ca phú, trước 20 tuổi thì đọc Kinh, đọc sử”**. Học trò ở các lớp “*Kỹ Năng Sống*” được học lịch sử, nền tảng đạo đức xây dựng trên lịch sử của dân tộc.

Hòa Thượng nói: **“Kinh điển là đức hạnh, là học vấn; sử là kiến thức. Chúng ta phải từ chỗ này mà cấm gốc. Đây mới là giáo dục thành công, là giáo dục truyền thống của người xưa”**. Người xưa nhìn trọn cuộc đời và nhìn cả thế hệ sau của mình. Người ngày nay chỉ nhìn thấy nhất thời, không nhìn thấy thế hệ sau. Có gia đình, khi con mới 2, 3 tuổi đã cho con làm ca sĩ, Cha Mẹ chỉ nhìn thấy lợi ích nhất thời. Ánh đèn sân khấu, tiếng vỗ tay sẽ khiến trẻ trôi dạt rất xa với nền tảng văn hóa đạo đức truyền thống. Hiện tại, họ chưa thấy hậu quả nhưng sau 5 năm, 10 năm, 20 năm sau khi hậu quả đến thì họ tỉnh ngộ nói: **“Ông Bà, Bố Mẹ đã sai rồi!”**. Lúc này thì đã không kịp sửa sai.

Hôm trước, tôi nói với con gái: **“Lỗi tại Ba, khi các con còn nhỏ Ba không có thời gian dạy các con, hiện tại, những sai phạm của hai chị em đều do Ba. Hiện tại, Ba và con cố gắng bù đắp bằng cách làm những việc tốt để sửa tập khi dần dần”**. Bài dạy này của Hòa Thượng là kim chỉ nam để chúng ta giáo dục thế hệ sau, khi trẻ trước 20 tuổi tuyệt đối không để trẻ tiếp xúc văn nghệ, chỉ cho trẻ tiếp xúc Kinh sử, Kinh là

đức hạnh, sử là kiến thức. Nếu chúng ta không biết lịch sử thì chúng ta đã mất gốc, mất nguồn cội. Tôi rất cảm xúc khi Hòa Thượng nói: **“*Đây mới là giáo dục thành công*”**. **“*Thành công*”** là nhiều thế hệ sẽ được giáo dục.

Mẹ của Mạnh Tử ba lần rời nhà để giáo dục con, khi nhà Mạnh Tử ở gần lò mổ, Mẹ Mạnh Tử nhìn thấy con hằng ngày tập giết mổ các con vật. Khi nhà gần nơi tổ chức mai táng thì hằng ngày, Mạnh Tử tập làm công việc mai táng. Khi nhà chuyển đến gần trường học thì Mạnh Tử ngày ngày học tập. Đây là biểu pháp để chúng ta học tập. Nếu nhà của chúng ta ở nơi nào mà không có giáo dục nền tảng thì chúng ta cũng nên rời nơi đó. Nếu tôi được học điều này sớm thì tôi đã thay đổi hoàn cảnh sống từ lâu. Hiện tại, tôi tìm hoàn cảnh thiện, gần người hiền để con cháu được gần gũi người hiền, không để chúng ở trong hoàn cảnh bất thiện, gần người **“*danh vọng lợi dưỡng*”**.

Hòa Thượng nói: **“*Đặc sắc của giáo dục người xưa là giáo dục gia đình, loại giáo dục này đã kéo dài 5000 năm, thời gian gần đây, loại giáo dục này đã dần mất đi*”**.

Ở trên thế giới, người 18 tuổi được rời khỏi gia đình, được toàn quyền định đặt, Cha Mẹ không được quyền can thiệp, khoảng 200 năm nay, giáo dục xưa dần mất đi, chúng ta phải tuân theo giáo dục của Cổ Thánh Tiên Hiền, cấm gốc đạo đức, tuyệt đối không tiếp xúc văn nghệ. Thầy Thái từng kể, có một người bà luôn khoe với mọi người là cháu của bà nói tiếng Anh giỏi, một lần, đưa cháu hỏi lại Bà nội một từ tiếng Anh, Bà nội nói là bà không biết nghĩa của từ đó là gì. Đứa trẻ liền nói: **“*Sao mà Bà gốc quá vậy!*”**. Đây là do họ không cấm gốc đạo đức cho con cháu.

Một số Cha Mẹ đến các ngôi trường của chúng ta, họ tính thiệt hơn, họ không thấy rằng, ở đây các con được giáo dưỡng rất cẩn thận, chúng ta phải tính toán để đủ chi phí vận hành. Nếu Cha Mẹ nhận thấy sự dạy dỗ tận tâm của các cô thì Cha Mẹ sẽ hợp tác với Thầy Cô, với nhà trường để giáo dục thế hệ tương lai được tốt đẹp. Có một ngôi trường, sau khi nhà trường nâng học phí thêm 200.000 thì hơn nửa số Cha Mẹ cho con nghỉ học, họ không biết rằng nếu học phí không tăng thì nhà trường sẽ không thể vận hành.

Trước đây, khi tôi đến một ngôi trường ở Mê Linh, hội thảo tổ chức 7 giờ 30 phút, tôi có mặt từ 7 giờ, đến 9 giờ thì mới có 1/3 tổng số phụ huynh đến tham gia. Tôi nói: **“*Phụ huynh tự suy nghĩ với số lượng học sinh như vậy, với mặt bằng và số lượng giáo viên như vậy thì chi phí vận hành sẽ cần bao nhiêu?*”**. Cha Mẹ thích cho con học các ngôi trường để trẻ được tiếp nhận văn học nghệ thuật vì những nơi đó giúp họ thỏa mãn **“*danh vọng lợi dưỡng*”**, ảo danh, ảo vọng. Chúng ta phải có định hướng để giáo dục thế hệ tương lai.

Nhiều phụ huynh sau khi tiếp xúc văn hóa truyền thống thì nói giá như họ được biết sớm hơn. Chúng ta đừng bao giờ để thế hệ sau chúng ta cũng phải tiếc nuối như

vậy, đừng bao giờ để khi trở thành Ông Bà thì chúng ta mới tiếp cận chuẩn mực của người xưa. Có những người, sau khi có tiền tài, địa vị, họ cảm thấy danh lợi phũ phàng thì họ mới tìm đến chuẩn mực của người xưa, khi này đã quá muộn.

Hòa Thượng nói: **“Người xưa xem trọng giáo dục đức hạnh”**. Người ngày nay không chú trọng đến chuẩn mực đạo đức. Người chân thật thực hành chuẩn mực đạo đức thì sẽ được mọi người yêu quý. Một học trò trong hệ thống của chúng ta cúi chào cung kính trước người lớn nên đã được một trường Quốc tế tặng học bổng toàn phần. Một người mẹ hành chuẩn mực dành cho người và người, nên cũng được ngôi trường Quốc tế này giảm 50% học phí. Gần đây, ngôi trường Quốc tế này đã ký hợp đồng hợp tác với hệ thống của chúng ta. Văn hoá truyền thống giá trị như vậy tại sao chúng ta để chúng đứt đoạn? Nếu không có người tiếp nối thì văn hoá truyền thống sẽ đứt đoạn. Nhiều đứa trẻ nhìn thấy Bố Mẹ bấm điện thoại thì có người mang thức ăn đến, Bố Mẹ ra cây ATM là có thể rút tiền nên chúng không biết thức ăn, tiền từ đâu đến.

Hòa Thượng nói: **“Giáo dục phải bắt đầu từ khi trẻ mới sinh ra, trẻ vừa mở mắt thì đã biết nghe. “Đệ Tử Quy”, phép tắc chuẩn mực của người xưa không phải để trẻ nhỏ mà để người lớn làm. Trẻ nhỏ xem thấy nhất cử nhất động của người lớn, chúng dần dần sẽ học thuộc. Cho nên người xưa nói: “Ba tuổi thấy tám mươi, bảy tuổi thấy trọn đời”. Chúng ta dựa vào điều gì để được như vậy? Chính là nhờ vào giáo dục gia đình. Chúng ta nhìn chúng cũng nhìn, chúng ta nghe chúng cũng sẽ nghe, hằng ngày, chúng ta nhìn và nghe thứ gì?”**.

Nếu hằng ngày chúng ta xem điện thoại thì khi lớn lên trẻ cũng sẽ chỉ xem điện thoại. Nếu Mẹ nghe Kinh, nghe pháp, làm những việc chuẩn mực, lợi ích xã hội thì chúng sẽ nhìn thấy. Hòa Thượng nói: **“Tuy rằng trẻ không biết nói nhưng chúng đã có ấn tượng sâu sắc trong A Lại Da Thức”**. Khi cháu ngoại nghe thấy giọng của tôi thì không dám quấy khóc.

Hòa Thượng nói: **“Chúng ta phải đặc biệt chú ý, những gì trẻ nghe được, thấy được, tiếp xúc được, đều phải là chuẩn mực. Chúng ta không để cho trẻ xem thấy những việc xấu vì tất cả đều sẽ lưu lại ấn tượng, vậy thì đức hạnh của chúng đã được cảm thật chắc. Trước ba tuổi, trẻ được cảm gốc đức hạnh một cách sâu chắc thì đến 80 tuổi chúng cũng không thể thay đổi. Đây là chúng đã miễn dịch với tất cả cái xấu, cái ác. Cái xấu, cái ác không bao giờ có thể tiếp cận được chúng”**. Nếu trẻ được cảm gốc thì cho dù chúng ra ngoài tiếp xúc xã hội muôn màu, chúng cũng không thay đổi. Người xưa nói: **“Tiên nhập vi chủ”**. Cái gì vào trước thì sẽ làm chủ.

Hòa Thượng nói: **“Giáo dục của người xưa gốc là ở gia đình, 7 tuổi đi học, đi học là tiếp nối giáo dục của nhà trường, giáo dục của gia đình, lúc đó, chúng đi học Kinh sử”**. Ngày trước, trẻ nhỏ không được tiếp cận văn học, nghệ thuật, sau nhiều ngàn năm, những giá trị chuẩn mực đạo đức này vẫn không lỗi thời. 1000 năm trước Cha Mẹ thích con cái hiếu hạnh, 1000 năm sau, Cha Mẹ vẫn muốn con cái mình hiếu

hạnh. Nhiều Cha Mẹ khóc hết nước mắt, tan gia bại sản vì con cái ngỗ nghịch, “*phá gia chi tử*”. Nếu trẻ được cắm gốc nền tảng chuẩn mực đạo đức thì chúng tiếp cận Phật pháp dễ dàng, chúng hành được “*Đệ Tử Quy*” thì chúng sẽ hành được Phật pháp một cách dễ dàng. Ngày nay, chúng ta tu Mười Thiện rất khó vì chúng ta không có nền tảng đức hạnh. Nếu chúng ta có nền tảng đức hạnh thì chúng ta tiếp cận Phật pháp rất dễ dàng.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!